

Vinduer, Døre og Lister.
Godt og billigt Arbejde.
Hugo Øster's Maskinsnedkeri,
Tlf. 216. Thorshavn. Tlf. 216.

Fiskimenn eiga at ænsa eftir, at oljulaðini eru merkt **V. T.**, til tað tryggjar dygdagóð oljulaði.

langt nede staar den færøske Fisker i d'Hr.s Øjne.

I en Ting er de to Herrer noget forskellige, nemlig i Temperament. Medens C. Holm Jacobsen gaar mere ligevægigt frem, synes J. F. Kjølbros en Kende vred, af hvilken Grund mangt og meget af det, som Hr. Kjølbros skriver, ikke faar noget med de faktiske Forhold at gøre. Jeg kan give Hr. Holm Jacobsen Ret i mangt, som han siger, men hans Fremstilling passer ikke til de faktiske Forhold ude paa Smaabygderne, hvilket jeg ved en anden Lejlighed skal komme ind paa.

Angaaende »Isvirki« skal jeg ikke opholde mig, da jeg ikke kender denne Sags Enkeltheder, men kun hævde, at Andelssystemet er langt bedre at foretrække fremfor det privatkapitalistiske Udbytningsystem. Det er igennem Andelssystemet, at den danske Landmand har hævet sig til det han er i Øjeblikket. At »Isvirki« var lidt uheldigt i Starten, beviser ikke Systemets Ubrugbarhed.

Det er meget muligt, at Hr. Hans Nielsen har gjort forkert i at fremdrage disse Forhold, men skade den færøske Fisker kan det absolut ikke, ja det viser sig allerede, at mange Købmænd er blevet en Smule forsigtigere i deres utallende Fremgangsmaade overfor Fattigfolk. Men der er himmelvid Forskel paa Købmænd, hvilket jeg ogsaa ved en senere Lejlighed vil bevise; dog er det privatkapitalistiske Udbytningsystem ogsaa deres Livsangelium.

Protestaliance?

Vil den færøske Folketingsmand søge at faa samtlige Erhvervsorganisationer paa Færøerne til at indgaa en Allianceprotest mod Hans Nielsen, M. F., for derved at skjule den færøske Fiskers økonomiske Vanskeligheder?

»Folketingsmand Hans Nielsen — Socialdemokraten som en af »Isvirki«-Baadene er opkaldt efter — har i sin Ordforertale givet Færøernes Købmandsstand en meget utiltallende og uretfærdig Omtale. Dermed har han ogsaa indirekte omtalt færøske Fiskere nedsettende, idet han betegnede Fiskerne som Købmændenes Slaver. Færøernes Folketingsmand protesterede —

»Man kan vel ogsaa vente en Protest fra den færøske Fiskerforening og Købmandsforening, vel ogsaa Rederiforeningen —

Ovenstaaende er et Uddrag af et Brev til »Dimmalætting«, dateret København 4. November. Man lægger straks Mærke til den rørende Enighed, der er mellem nævnte Brevs Indsender og saa de øvrige, der har følt sig trufne af Hans Nielsens berettigede Kritik af den færøske Købmandsstand. Hverken »Dimmalætting« eller »Tingakrossur« søger at afnægte noget af det, Hans Nielsen har sagt; men søger, tilsyneladende med Held,

at lede Hans Nielsens Udtalelser ind paa andre Spor.

Det er meget muligt, at man ikke kan skære alle Forretningsmænd over en Kam, og det er selvfølgelig forkert at gøre det; men at protestere mod Hans Nielsens Udtalelser er det samme som at benægte Fakta. Hvad kan det hjælpe, at samtlige Beboere paa Færøerne protesterer, de kan alligevel ikke forandre Kendsgerningerne, der taler deres triste Sprog rundt omkring i de færøske Bygder, hvor der enkelte Steder er opstaaet rene Monopoler, hvorved Fiskerne er blevet rene Udbytningsobjekter for visse Købmænd. Der gives Hundreder af Fiskere, der aldrig ser saa meget som en 2 Øre. Gavner det den færøske Fisker noget at sige, at det passer ikke? Er han mere fri af den Aarsag? Gennemgaende er de fleste gifte Fiskere rundt om i Bygderne til en vis Grad afhængige, finansielt set, af den Købmand, der handler paa Stedet.

Følge Oplysninger fra Fiskerforeningens Sekretær Hr. Rasmussen er Situationen for mange Fiskeres vedkommende af den Karakter, at Fiskerne ved Afslutningen af Fiskerisæsonen ikke har en Øre til Gode. Den i Sæsonen indvundne Fortjeneste er i Løbet af samme Tid vandret over i Redernes, Købmændenes, Sagforenes Lommer og til Dels i Kommunens Kasse paa Grund af Skatterestancer. Hvad andet end Trællekaar kan det kaldes, der bydes en saadan Fisker gennem Vinterens lange Løb.

Det er meget muligt, at Lederne for Fiskernes Organisation protesterer mod Hans Nielsens Udtalelser, men fremkommer en saadan Protest, maa den betragtes som et Bevis paa Ledelsens mer eller mindre Korruptibilitet, da en Protest fra den Side ikke kan tænkes at komme fra Fiskerne, bortset fra, at de selv vil benægte deres egne Levevilkår.

Kan vi ikke selv?

Den færøske Fiskers Frigørelse skal være dens eget Værk.

Det er vistnok ingen, der ikke er paa det rene med, at Folketingsmand Hans Nielsen, med de Udtalelser angaaende færøske Forhold, som Folketingsmanden har fremsat under Finanslovsdebatten og til dels til »Berlingske Tidende«, har ment at gavne de færøske Fiskeres Sag, hvilket uden Tvivl er Aarsagen til hans Udtalelser. Men om Virkningen bliver den af Hans Nielsen tilsigtede »is a great question«.

Hans Nielsen maa for det første gøre sig klart, at den færøske Fisker ikke har samme Indstilling overfor sin Arbejdsgiver, som f. Eks. danske Arbejdere. Der er Forskel paa en klassebevidst Arbejder og saa en Arbejder, der først nu saa smaat synes at vaagne op til Klassebevidsthed og til Erkenndelse af sin egen Klasses Krav. Der er en uhyre Forskel mellem den danske Arbejder, der er skolet faglig-politisk saavel som kooperativt, og saa den færøske, hvis politiske Horisont ikke strækker sig længere end til Selvstyrelse eller Samband. Den færøske Fisker befinder sig saaledes langt bagefter den danske Arbejder. Men det er heller ikke noget, de kan dades for, den Skæbne har de tilfælles med andre Landes Arbejdere.

Hertil kommer, at den færøske Fisker tæler ikke saa godt fremmed Indblanding i færøske Sager. De vil helst selv ordne deres egne Affærer, hvilket er en Frugt af den politiske Selvhævdelse, uden Hensyn til Selvstyrelse eller Samband. For den færøske Fisker er alt, hvad der ikke er færøskt, fremmed.

Hans Nielsen vil kunne forstaa dette ved at tænke paa, hvilken Indignation det vilde volde i Danmark, i Tilfælde af fremmed Indblanding i danske

Arbejderes Anliggender, bortset fra H. Internationales Konventioner.

Naar engang færøske Fiskere staar paa samme faglige, politiske, økonomiske Trin, som den danske Arbejder nu staar, vil de ogsaa kunne værdsætte de Udtalelser, som Hans Nielsen har fremsat i Rigsdagen.

Der skal Kamp og Opofrelse til for at føre Fiskernes Sag frem til Sejr. Men den færøske Fiskers Frigørelse maa være dens eget Værk.

Streymur.

Toldbeskyttelse.

Af Knud Korst.

(Sluttet).

Selv om det er givet, at Europa for at opnaa større Fremgang maa bryde med alt round Protektionismen, saa er det dog ikke dermed givet, at Landene behøver eller gør klokt i at gaa over til Frihandel. Ganske vist tæler meget for, at hvis fuldkommen Frihandel blev indført i hele Verden, hvis alle Skranker for Varenes og Arbejdskraftens fri Omsejning og Overflytning over Landegrænserne blev nedbrudt, saa vilde der deraf opstaa den mest fordelagtige internationale Arbejdsdeling. Fordelagtig i den Forstand, at den giver det størst mulige materielle Udbytte.

Uden Ulemper vilde et saadant alment Frihandelsystem dog ikke være. Det vilde f. Eks. forege den økonomiske Usikkerhed, ja maaske endogsaa bevirke, at Arbejdskraft og Produktionsmidler i stigende Tempo blev jaget fra den ene Ende af Jordkloden til den anden. Det ene Aar vilde det ene Land, det næste Aar maaske dets Antipode ligge forrest i den internationale Konkurrence.

Hvis der skal være Mening i et Frihandelsystem, er det ikke tilstrækkeligt at opheve Told o. a. Hindringer for Vareomsejningen; ogsaa Arbejdskraften maa da kunne bevæge sig frit fra det ene Land til det andet. Frihandel og Indvandningsforbud staar ikke godt sammen.

En anden Forudsætning for Frihandelsystemet maatte være, at Arbejdsbetingelserne i de forskellige Lande ikke er altfor uensartede. International Konkurrence paa Grundlag af Nedpresning af Arbejdslønnen snart i et Land, snart i et andet vil aldrig opnaa de europæiske (forøvrigt heller ikke de amerikanske eller australske) Arbejderpartiers Tilslutning; og uden denne Tilslutning vil Frihandel i vor Tid ikke kunne føres igennem politisk. Muligt er det jo, at det internationale Arbejdsbureau i det lange Løb vil kunne tilvejebringe i de saa Henseende fornødne Forudsætninger for et internationalt Frihandelsystem.

Men i det store og hele vil man løvrigt forstaa, at Tanken om, at hele Verden skulde være et stort Frihandelsgebiet, i Øjeblikket er rent utopisk. De fornødne Forudsætninger derfor er ikke til Stede. Ogsaa dette, at et Land som U. S. A. antagelig næppe i en overskuelig Fremtid vil opheve sin Protektionisme og sin Indvandningspolitik, gør det praktisk talt umuligt for en Række europæiske Lande at drive Frihandel vendt mod alle Sider. Under de forhaanden-

værende Omstændigheder kan kun meget faa Lande tillade sig at føre ensidig Frihandelspolitik; selv England, som længe i Kraft af sit uhyre Forspring i Industriel Henseende har kunnet tillade sig en saadan ensidig Politik, er i de seneste Aar kommet ind paa Protektionismen.

Kort sagt: Forudsætningen for Fremgang i de europæiske Landes Økonomi er vel, at de bryder med den alment Protektionisme, at de altsaa opgive den almindelige Beskyttelse af det nationale Arbejde. Men man kan ikke vente, at dette skal ske gennem en almindelig Frihandelspolitik. Det større økonomiske Virkeomraade, som de europæiske Bedrifter i mange Tilfælde nødvendigvis maa have, hvis de skal kunne gøre deres bedste, maa de altsaa erhverve sig paa anden Maade, nemlig gennem Overenskomster, Handelsstraktater, med andre Lande, over gensidige Toldnedsættelser eller gensidig Toldfrihed, eventuelt gennem ligefremme Toldunioner.

Selv om den af saa mange yndede Tanke om en europæisk Toldunion skulde kunne realiseres i en overskuelig Tid, saa vilde en saadan Union aabenbart ikke kunne etableres i Form af en Frihandelsunion, men kun som en protektionistisk. Jeg fremhæver dette, fordi mange mener, at Bestræbelserne (om man maa bruge et saa aktivt Begreb) for at hidføre Frihandel og for at etablere en europæisk Toldunion gaar i samme Retning; dette er naturligvis aldeles ikke Tilfældet. Noget andet er, at de to Ting heller ikke behøver at udelukke hinanden. Selv om de Lande indgaar en Toldunion, kan de jo godt samtidig nedsætte deres Toldsatser overfor den øvrige Verden. Men man maa gøre sig klart, at der sikkert indtil videre vil være flere Forudsætninger til Stede for at tilvejebringe europæiske Toldunioner (i hvert Fald Tilnærmelser dertil gennem Traktater) end for at gennemføre almindelig Frihandel.

Det er givet, at de europæiske Lande for at trives maa nærme sig hinanden i toldmæssig Henseende. Men stillet overfor et protektionistisk Amerika, Rusland, Asien og — eventuelt — britisk Imperium, kan Europa ikke ventes at ville virkeliggøre denne Tilnærmelse paa anden Maade end indenfor en protektionistisk Ring, vendt mod den øvrige Verden.

Einar Krenckel:
I Kamp mod Overmagten.
(Mondes Forlag, København).

Hin kendi yvirrættisakforarin Einar Krenckel hevur í hesum dagum sept út eina bók, ið nevnist: »I Kamp mod Overmagten«. Bókin er mest eitt úrval av tí, ið kendir menn og kvinnur hava sagt um tann niðurbrotandi ávirkan, rúsdrekkanjóttanin hevur á samfelagslívið, og hvønn týðning tað vil hava fyri arbeiðarfólkíð í sínum stríði fyri betur lívur, um tað heppnast at beina burtur brennivinsfjandan, ið er hin mest snýkjandi Loki, ið herjar heim og heimni.

Bókin er ógviliga lívandi skrivað, sum alt ið kemur frá Einar Krenckels penni, og sjálvt kápan uttanum bókina er eisini verd at geva gætur. Kunstnarin, ið málað hevur kápu-myndina, sýnir her eitt kent verðshis í Keyppmannahavn, sum við bleiktrandi ravnagnsljósi eggja fólkíð at koma inn, meðan ein grátandi kvinna, ol- og brennivinsglós niðast á myndini siga frá forbannilsum eldvatnssins.

Einar Krenckel hevur innani permuni skriva hesi orð um bókina:

»I Dag vil den forargte, blive angrebet og fortiet, fordi den har Overmagten imod sig, i Morgen vil den sejre, fordi den er sand«.

Málið, ið Krenckel við sínari bók serstakliga vil fremja, er stríðið móti rúsdrekkaóndanum, bæði tað, ið elvist av fróðandi oli og ramun, klárum brennivini, i reyðum, lokkandi víni og i alheimisins marglitu brennivinslitum. Tað er alt eitur og devilskapur, bert skikkað til at niðurbóta og óyðileggja menniskjasklektina, serstakliga til at forða tí arbeiðandi fólknum at vinna fram til hægrí mentan.

Tað er lagt eitt stórt arbeiði niður í hesa bók, og Krenckel hevur eisini víttjóð varhaldsfongsl og tukhtús og fingið frásagnir frá teirra gestum, frásagnir, ið geva rúsdrekkanum skuld fyri, at teir eru innistongdir, burtur frá øllum tí lívandi lívið, sum eisini teir vóru bornir til at njóta.

Bókin er sum heild eitt frálíkt vápn hjá teim, ið berjast móti rúsdrekkanum, og hevur annars orindi til olli, bæði tey sum umvegis og beinvegis kenna, hvat illt ið stendst av rúsdrekkanjóttanini.

Bókin kostar bert 3 kr. í solu til avhalds- og arbeiðarafelagslimir, og kann billeggjast hjá M. S. Viðstein, Tórshavn.

x. x.

Úr Føroyum.

Tórshavn.

25 krónur

geva vit fyri ta bestu, fyrr ópenraðu, jólasøguna, og 10 kr. fyri ta næstbestu søguna.

Trýmannaneynd verður sett at døma millum teir søgur, ið inn koma. Manuskríptini mega vera okkum í hendi 15. decbr. kl. 18. Tíðskilað verður, at vit eiga rætt at nýta báðar søgur-nar í jólablaðið okkara.

Bláðstjórnin.

Dómur

um ólavskurokið fell ígjár. Páll Patursson fekk 300 kr. og Zach. Niclasen 100 kr. í sekt.

I. O. G. T.

»Sverri kongur« hevur samkomu á Føroya Fólkhálskúla hóskvöldið 4. decembris kl. 1/2 9.

Havnar býráð.

Býráðsfundur verður miðvikudaginn komandi kl. 8. s. p.